

Acharya in Sahitya

Set No. 1

SYDV

Question Booklet No.

16P/251/8

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) code No (286)

Serial No. of OMR Answer Sheet

Day and Date (2016)

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope.*
3. A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.
6. No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.
7. Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.
8. Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

49

16P/251/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

2

16P/251/8

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. काव्यप्रकाशस्य मङ्गलाचरणे किमस्ति प्रथमं पदम् ?

(1) प्रकृति..... (2) वियति..... (3) नियति..... (4) भवति.....

02. काव्यप्रकाशस्य विभाजनं कृतं वर्तते -

(1) प्रकाशेषु (2) उद्योतेषु (3) परिच्छेदेषु (4) उल्लासेषु

03. साहित्यदर्पणस्य कर्ता अस्ति -

(1) विद्यानाथः (2) विश्वनाथः (3) विद्याधरः (4) विद्यारण्यः

16P/251/8

04. साहित्यदर्पणस्य कस्मिन् परिच्छेदे नाट्यशास्त्रं निरूपितं वर्तते ?
(1) द्वितीये (2) षष्ठे (3) चतुर्थे (4) तृतीये
05. 'तददोषौ शब्दार्थौ ' इत्यत्र 'तद्' इति पदं कस्य परामर्शकः ?
(1) काव्यस्य (2) ध्वनेः (3) ग्रन्थस्य (4) दोषस्य
06. कस्य ग्रन्थस्य कृताष्टीकाः गृहेषु विद्यन्ते तथाप्येष तथैव दुर्गमः ?
(1) श्रीमद्भगवद्गीतायाः (2) पञ्चतन्त्रस्य
(3) ध्वन्यालोकस्य (4) काव्यप्रकाशस्य
07. आचार्यमम्मटाभिप्रेतं सकलप्रयोजनमौलिभूतं प्रयोजनं किम् ?
(1) यशः (2) धनम् (3) उपदेशः (4) सद्यः परनिर्वृतिः
08. उपदेशस्य शैली कतिविधा ?
(1) चतुर्विधा (2) पञ्चविधा (3) त्रिविधा (4) द्विविधा
09. मम्मटाचार्यानुसारं प्रयोजनं कतिविधम् ?
(1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) षड्विधम् (4) चतुर्विधम्
10. '..... न तु हेतवः' इत्यत्र रिक्तस्थानस्य पूर्तिः समुचितं पदं चित्वा करणीया :
(1) सेतुः (2) हेतुः (3) केतुः (4) नेतुः
11. काव्यप्रकाशस्य मङ्गलाचरणे जयत्यर्थेन किमाक्षिप्यते ?
(1) अलङ्कारः (2) सदाचारः (3) नमस्कारः (4) प्रत्युपकारः

12. "स्फुटालङ्कारविरहेऽपि न काव्यत्वहानिः" इतीयं कस्योक्तिः ?
 (1) मम्मटस्य (2) रूय्यकस्य (3) रूद्रटस्य (4) कैयटस्य
13. समग्रे मेघदूतकाव्ये किं नामैकमेव छन्दः ?
 (1) मालिनी (2) अनुष्टुप् (3) स्रग्धरा (4) मन्दाक्रान्ता
14. मेघदूते कस्य नगरस्य मार्गो वक्रः कथितः ?
 (1) विदिशायाः (2) उज्जयिन्याः (3) दशपुरस्य (4) अलकायाः
15. मार्गो राजहंसाः कस्य सहायाः भविष्यन्ति ?
 (1) यक्षस्य (2) कुबेरस्य (3) मेघस्य (4) सारङ्गस्य
16. 'शैलाधिराजतनया न ययौ न तस्थौ' इत्युल्लेख कस्मिन् ग्रन्थे ?
 (1) सौन्दरनन्दे (2) रघुवंशे (3) बुद्धचरिते (4) कुमारसम्भवे
17. दण्डिनो रचना अस्ति -
 (1) उत्तररामचरितम् (2) हर्षचरितम् (3) दशकुमारचरितम् (4) नैषधीयचरितम्
18. 'पितरौ' इत्यत्र कः समासः ?
 (1) अव्ययीभावः (2) कर्मधारयः (3) द्विगुः (4) एकशेषद्वन्द्वः
19. 'वर्षतीवाञ्जनं नभः' इत्यत्र कोऽलङ्कारः ?
 (1) उत्प्रेक्षा (2) उपमा (3) अनन्वयः (4) रूपकम्

16P/251/8

20. 'संस्कृतम्' इति पदे भवति -

- (1) लोपः (2) आगमः (3) विकारः (4) स्वरभक्तिः

21. वाणी को बभूव ?

- (1) दण्डी (2) सुबन्धुः (3) बाणः (4) विज्जिका

22. 'तत्रापि चतुर्थोऽङ्कः' इत्युक्तिः कस्य विषये ?

- (1) नागानन्दस्य (2) महावीरचरितस्य
(3) वेणीसंहारस्य (4) अभिज्ञानशाकुन्तलस्य

23. 'ग्रामतरुणं तरुण्या॥' इति पद्यं कस्योदाहरणम् ?

- (1) ध्वनिकाव्यस्य (2) शब्दचित्रकाव्यस्य
(3) गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यस्य (4) अर्थचित्रकाव्यस्य

24. काव्यप्रकाशे लघुतम उल्लासः कः?

- (1) प्रथमः (2) षष्ठः (3) चतुर्थः (4) अष्टमः

25. 'नाट्यशास्त्रस्य' टीका अस्ति -

- (1) अभिनवभारती (2) लोचनम् (3) सञ्जीविनी (4) विमर्शिनी

26. आन्ध्रदेशीयः टीकाकारोऽस्ति -

- (1) धनिकः (2) मल्लिनाथः (3) विश्वनाथः (4) जयरथः

27. काव्यप्रकाशकारेण कतिविधाः शब्दा स्वीकृताः ?

- (1) द्विधा (2) चतुर्धा (3) षड्विधाः (4) त्रिधाः

28. 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्' इत्यत्र 'केषुचित्' - पदेन के सङ्केतिता : ?
 (1) नैयायिकाः (2) वेदान्तिनः (3) सांख्यवादिनः (4) मीमांसकाः
29. 'उअ णिच्चलणिप्पंदा ॥' इति गाथायां कस्य व्यञ्जकत्पम् ?
 (1) वाच्यस्य (2) तात्पर्यस्य (3) व्यङ्ग्यस्य (4) लक्ष्यस्य
30. सङ्केतितस्य कति भेदा मताः काव्यप्रकाशकारेण ?
 (1) चत्वारः (2) त्रयः (3) पञ्च (4) षट्
31. कालिदासकाव्येषु का रीतिः मता ?
 (1) गौडी (2) वैदर्भी (3) पाञ्चाली (4) काऽप्यन्या
32. महाभारतस्याङ्गीरसोऽस्ति -
 (1) वीरः (2) करुणः (3) अद्भुतः (4) शान्तः
33. देवादिविषया रतिः का प्रोक्ता ?
 (1) भावः (2) रसः (3) गुणः (4) अलङ्कारः
34. औचित्यसम्प्रदायस्य प्रवर्तकः कः ?
 (1) कुन्तकः (2) भामहः (3) क्षेमेन्द्रः (4) वामनः
35. 'शब्दव्यापारविचारा' मिघो लघुग्रन्थः केन विरचितः ?
 (1) मुकुलभट्टेन (2) मम्मटेन (3) भट्टनायकेन (4) धनञ्जयेन

16P/251/8

36. 'उक्ता तभजाजगौ गः' इत्यत्र रिक्तस्थानस्य पूर्तिः करणीया -
(1) शिखरिणी (2) पुष्पिताग्रा (3) मालिनी (4) वसन्ततिलका
37. चतुर्भिर्यकारैः किं छन्दः ?
(1) स्रग्विणी (2) मालती (3) भुजङ्गप्रयातम् (4) प्रमिताक्षरा
38. छन्दःशास्त्रे सर्वगुरुर्गणो भवति -
(1) तगणः (2) नगणः (3) यगणः (4) मगणः
39. अधःप्रदत्तं पद्यं कस्मिन् छन्दसि निबद्धमस्ति ?
अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा हिमालयो नाम नगाधिराजः ।
पूर्वापरौ तोयनिधी वगाह्य स्थितः पृथिव्या इव मानदण्डः ॥
(1) रथोद्धता (2) शालिनी (3) स्वागता (4) उपजातिः
40. अधोलिखितेषु ग्रन्थेषु को ग्रन्थः छन्दःशास्त्रसम्बद्धो नास्ति ?
(1) छन्दोमञ्जरी (2) वृत्तरत्नाकारः (3) प्रियदर्शिका (4) श्रुतबोधः
41. 'सम्भावनं' कस्यालङ्कारस्य लक्षणम् ?
(1) श्लेषस्य (2) उपमायाः (3) उत्प्रेक्षायाः (4) वक्रोक्तेः
42. 'त्रयस्ते न पुनर्दश' इत्युक्तिः कस्य विषये ?
(1) दोषस्य (2) गुणस्य (3) ध्वनेः (4) अलङ्कारस्य

43. 'काव्यमीमांसा' कस्य रचना प्रसिद्धा ?
 (1) वामनस्य (2) दण्डिनः (3) अप्पयदीक्षितस्य (4) राजशेखरस्य
44. कस्य महाकवेरुपाधिरस्ति- 'दीपशिखा' इति ?
 (1) वाल्मीकेः (2) भासस्य (3) कालिदासस्य (4) कर्णपूरस्य
45. 'विक्रमोर्वशीयमि' ति रूपकस्य शास्त्रीया संज्ञा का ?
 (1) दोधकम् (2) त्रोटकम् (3) डिमः (4) वीथी
46. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य मूलकथा महाभारते कस्मिन् पर्वणि वर्तते ?
 (1) आदिपर्वणि (2) सभापर्वणि (3) स्त्रीपर्वणि (4) शान्तिपर्वणि
47. 'मा निषाद प्रतिष्ठां ॥' इति श्लोको रामायणस्य कस्मिन् काण्डे विद्यते ?
 (1) सुन्दरकाण्डे (2) बालकाण्डे (3) अयोध्याकाण्डे (4) किष्किन्धाकाण्डे
48. को ग्रन्थः 'शतसाहस्रीसंहिता' इति नाम्ना ख्यातः ?
 (1) रामायणम् (2) भट्टिकाव्यम् (3) महाभारतम् (4) वृहत्कथामञ्जरी
49. कस्मिन् ग्रन्थे महाकाव्यस्य लक्षणं वर्णितम् ?
 (1) काव्यप्रकाशे (2) दशरूपके (3) साहित्यदर्पणे (4) नाट्यदर्पणे
50. 'भरतवाक्यम' कुत्र प्राप्यते ?
 (1) रूपकेषु (2) कथासु (3) आख्यायिकासु (4) महाकाव्येषु

16P/251/8

51. चम्पूकाव्यस्य स्वरूपं भवति -

- (1) मन्त्रात्मकम् (2) गद्यात्मकम् (3) पद्यात्मकम् (4) गद्यपद्यात्मकम्

52. महाकवि-भासकृतानां नाटकानां संख्या प्रसिद्धा -

- (1) 11 (2) 12 (3) 13 (4) 16

53. प्रतिमानाटकस्योपजीव्यमस्ति -

- (1) ऋग्वेदः (2) रामायणम् (3) कठोपनिषद् (4) महाभारतम्

54. 'दरिद्रचारुदत्तम्' अस्ति मूलम् -

- (1) मालतीमाधवस्य (2) मृच्छकटिकस्य
(3) नागानन्दस्य (4) कर्पूरचरितस्य

55. मृच्छकटिकस्य कर्ता अस्ति -

- (1) शूद्रकः (2) शङ्कुः (3) रुय्यकः (4) रुचकः

56. 'मृच्छकटिकम्' अस्ति -

- (1) त्रोटकम् (2) प्रकरणम् (3) समवकारः (4) भाणः

57. रघुवंशमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

- (1) 21 (2) 20 (3) 19 (4) 18

58. रघुवंशस्य कस्मिन् सर्गे 'इन्दुमतीस्वयंवर-वर्णनमस्ति ?

- (1) तृतीये (2) चतुर्थे (3) पञ्चमे (4) षष्ठे

59. रघुवंशस्य प्रथमसर्गस्य सर्वप्रथमे श्लोके कोऽलङ्कारः ?
 (1) रूपकम् (2) निदर्शाना (3) उपमा (4) उत्प्रेक्षा
60. अग्निमित्रं नायकं परिकल्प्य कः विरचितवान् नाटकम् ?
 (1) विशाखदत्तः (2) भवभूतिः (3) भट्टनारायणः (4) कालिदासः
61. कालिदासेन रघुवंशस्य कस्मिन् सर्गे यमककाव्यं प्रयुक्तम् ?
 (1) तृतीये (2) पञ्चमे (3) सप्तमे (4) नवमे
62. रघुवंशस्य कस्मिन् सर्गे सीतापरित्यागः ?
 (1) चतुर्दशे (2) पञ्चदशे (3) द्वादशे (4) त्रयोदशे
63. अभिज्ञानशाकुन्तले कः कथयति- “किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्” ?
 (1) प्रियंवदा (2) अनसूया (3) दुष्यन्तः (4) विदूषकः
64. अभिज्ञानशाकुन्तलस्य नायिका कस्मिन्नङ्के मदनलेखं लिखति ?
 (1) प्रथमे (2) तृतीये (3) पञ्चमे (4) सप्तमे
65. भारविः कस्य राज्ञः सभाकविः आसीत् ?
 (1) हर्षवर्धनस्य (2) विष्णुवर्धनस्य (3) राज्यवर्धनस्य (4) यशोवर्धनस्य
66. किरातार्जुनीयस्य कस्मिन् सर्गे चित्रकाव्यं प्रयुक्तं महाकविना ?
 (1) एकादशे (2) त्रयोदशे (3) पञ्चदशे (4) सप्तदशे

67. 'वनेचरः' इत्यस्मिन् पदे कः समासः ?
 (1) अव्ययीभावः (2) कर्मधारयः
 (3) बहुब्रीहिः (4) सप्तमी तत्पुरुषः (अलुक्)
68. 'तेन ब्रवीमि' इत्यशुद्धं वाक्यम् । शुद्धं वाक्यं तु -
 (1) तं ब्रवीमि (2) तस्मै ब्रवीमि (3) तस्मात् ब्रवीमि (4) तस्य ब्रवीमि
69. कस्य महाकाव्यस्य आदौ आन्ते च कृष्णस्तुतिः ?
 (1) भट्टिकाव्यस्य (2) माघकाव्यस्य (3) जानकीहरणस्य (4) हरविजयस्य
70. कस्मिन् काव्ये उदिते सति क्व माघः क्व च भारविः ?
 (1) सौन्दरनन्दे (2) नलोदये (3) नैषधीयचरिते (4) सीताचरिते
71. नैषधीयचरितस्य कस्मिन् सर्गे श्लोकसंख्या 222 विद्यते ?
 (1) सप्तमे (2) एकादशे (3) चतुर्दशे (4) सप्तदशे
72. श्रीहर्षः कस्मात् 'ताम्बूलद्वयमासनञ्च' लभते स्म ?
 (1) विदर्भराजात् (2) मगधराजात् (3) कान्यकुब्जेश्वरात् (4) दिल्लीश्वरात्
73. नैषधीयचरिते कस्यालङ्कारस्य प्राधान्यम् ?
 (1) अनुप्रासस्य (2) श्लेषस्य (3) रूपकस्य (4) दीपकस्य
74. नैषधमहाकाव्ये 'पञ्चनली' कुत्र विराजते ?
 (1) त्रयोदशे सर्गे (2) नवमे सर्गे (3) दशमे सर्गे (4) द्वादशे सर्गे

75. 'नैषधे पदलालित्यम्' इति स्थाने बहुधा श्रूयते -
 (1) माघे पदलालित्यम् (2) दण्डिनः पदलालित्यम्
 (3) मेघे पदलालित्यम् (4) जयदेवस्य पदलालित्यम्
76. नाटकं भवति -
 (1) श्रुतकाव्यम् (2) श्रव्यकाव्यम् (3) दृश्यकाव्यम् (4) गीतिकाव्यम्
77. अधोलिखितेषु कस्मिन् शृङ्गाररसस्य प्राधान्यम् ?
 (1) अमरुशतके (2) सूर्यशतके (3) नीतिशतके (4) देवीशतके
78. 'विक्रमाङ्कदेवचरितस्य' कर्ता अस्ति -
 (1) कल्हणः (2) जल्हणः (3) बिल्हणः (4) शिल्हणः
79. कादम्बरी-कथाग्रन्थस्याधारग्रन्थोऽस्ति -
 (1) चारुमती (2) शुद्रककथा (3) तरङ्गवती (4) बृहत्कथा
80. कादम्बर्यां शुकनासः कमुपदिशति ?
 (1) तारापीडम् (2) वैशम्पायनम् (3) चन्द्रापीडम् (4) पुण्डरीकम्
81. हर्षचरिते बाणभट्टेन शोणनदः कस्य पुत्रःकथितः ?
 (1) विष्णोः (2) शिवस्य (3) ब्रह्मणः (4) सूर्यस्य
82. पञ्चतन्त्रस्य कर्ता कः ?
 (1) विष्णुशर्मा (2) शिवशर्मा (3) रविवर्मा (4) महेन्द्र वर्मा

83. सर्वप्रथमं चम्पूकाव्यं किम् ?

- (1) मदालसा चम्पू: (2) रामायणचम्पू:
(3) यशस्तिलकचम्पू: (4) नलचम्पू:

84. बाणभट्टस्य कः पिता आसीत् ?

- (1) कुबेरः (2) चित्रभानुः (3) अर्थपतिः (4) महीदत्तः

85. रैवतकपर्वतस्य वर्णनं कस्मिन् महाकाव्ये वर्तते ?

- (1) कुमारसम्भवे (2) भट्टिकाव्ये (3) शिशुपालवधे (4) किरातार्जुनीये

86. 'अष्टाध्यायी जगन्माताऽमरकोशो ।' - सूक्तौ रिक्तस्थानं पूरणीयम् -

- (1) महत्कृतः (2) बहुश्रितः (3) जगत्पिता (4) वचोऽन्वितः

87. 'पीताम्बरः' इत्यत्र कः समासः ?

- (1) कर्मधारयः (2) तत्पुरुषः (3) अव्ययीभावः (4) बहुब्रीहिः

88. कोऽत्र रससूत्रस्य व्याख्याकारः ?

- (1) भट्टलोल्लटः (2) भट्टोद्भटः (3) भट्टभास्करः (4) भट्टनारायणः

89. मम्मटकृते काव्यलक्षणे 'अनलङ्कृती' पदप्रयोगेण क आचार्यः क्रुद्धः ?

- (1) मुकुल भट्टः (2) विश्वनाथः
(3) पण्डितराजजगन्नाथः (4) जयदेवः

90. नाटिकाया अङ्गीरसो भवति -
 (1) हास्य रसः (2) शृङ्गार रसः (3) करुण रसः (4) अद्भुतरसः
91. आचार्यमम्मटानुसारं लक्षणायाः कतिभेदाः सन्ति ?
 (1) 3 (2) 4 (3) 5 (4) 6
92. न्यायदिशा ज्ञानग्रहणं कुतो भवति ?
 (1) अनुव्यवसायतः (2) ज्ञातृत्वतः (3) तात्पर्यतः (4) उपमानतः
93. आर्थीव्यञ्जनायाः कतिविधानि साधनानि आधारभूतानि ?
 (1) 5 (2) 10 (3) 6 (4) 12
94. 'भिन्नकण्ठध्वनिः' इत्यस्य काव्यशास्त्रे का संज्ञा ?
 (1) वाचकता (2) बोधकता (3) काकुः (4) कर्कशता
95. अविवक्षितवाच्य-लक्षणामूलध्वनेः कति भेदाः मम्मटाचार्येण कृताः ?
 (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 6
96. रसः कस्याभिव्यक्तरूपः ?
 (1) विभावस्य (2) अनुभावस्य (3) व्यभिचारिभावस्य (4) स्थायिभावस्य
97. दशरूपके 'लवणाकरः कः प्रोक्तः ?
 (1) सञ्चारीभावः (2) वीररसः (3) स्थायिभावः (4) काव्यगुणः

16P/251/8

98. रसनिष्पत्तिविषये 'अनुमितिवादः' कस्याचार्यस्य सिद्धान्तरूपेण प्रसिद्धः ?
 (1) भट्टलोल्लटस्य (2) भट्टनायकस्य (3) शङ्कुकस्य (4) अभिनवगुप्तस्य
99. भक्तिरसस्य प्रतिष्ठापकः कः ?
 (1) विश्वनाथः (2) रूपगोस्वामी (3) जगन्नाथः (4) धनञ्जयः
100. रसानामुभयात्मकत्वं केनाचार्येण प्रतिपादितम् ?
 (1) अभिनवगुप्तेन (2) धनञ्जयेन (3) मम्मटेन (4) विश्वनाथेन
101. भावाभासमतिरिच्य भावशान्त्यादयः कतिधा भवन्ति ?
 (1) द्विधा (2) त्रिधा (3) चतुर्धा (4) पञ्चधा
102. 'शरेपुयुगखेन्दवः' इत्यस्य संख्यामानं भवति -
 (1) 10455 (2) 11455 (3) 10454 (4) 11445
103. आचार्यमम्मटानुसारेण विप्रलम्भशृङ्गारस्य कति भेदाः सन्ति ?
 (1) 2 (2) 4 (3) 5 (4) 6
104. साहित्यदर्पणकारः ध्वनेः कियतो भेदान् उल्लिखति ?
 (1) 5366 (2) 5355 (3) 5555 (4) 5553
105. गुणीभूतव्यङ्ग्यं कतिविधं भवति ?
 (1) षड्विधम् (2) सप्तम्विधम् (3) अष्टविधम् (4) नवविधम्

106. 'अयं स रशनोत्कर्षी पीनस्तनविमर्दनः ।

नाम्यूपूरुजधनस्पर्शी नीवीविस्त्रंसनः करः ॥' अत्र को रसः कस्य रसस्याङ्गम् ।

(1) करुणः शृङ्गारस्य	(2) शृङ्गारो वीरस्य
(3) करुणः शान्तस्य	(4) करुणस्य शृङ्गारः

107. क आचार्यो व्यञ्जनावृत्तिं नानुमन्यते ?

(1) धनञ्जयः	(2) आचार्यमम्मटः
(3) आचार्यविश्वनाथः	(4) पण्डितराजजगन्नाथः

108. 'अदृष्टे दर्शनोत्कण्ठा दृष्टे विच्छेदभीरुता ।

नादृष्टेन न दृष्टेन भवता लभ्यते सुखम् ॥' अत्र कीदृशं गुणीभूतव्यङ्गम् ?

(1) तुल्यप्राधान्यम्	(2) अगूढम्	(3) सन्दिग्धप्राधान्यम्	(4) अस्फुटम्

109. 'भम धम्मिअ वीसद्धो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण' इत्यादौ महिमभट्टो निषेधरूपमर्थं किं मनुते ?

(1) व्यङ्ग्यार्थः	(2) लक्ष्यार्थः
(3) अनुमानजन्या प्रतीतिः	(4) तात्पर्यार्थः

110. केनोक्तम् "न कान्तमपि निर्भूषं विभाति वनिताननम्" -

(1) दण्डिना	(2) भामहेन	(3) जयदेवेन	(4) रुद्रटेन

111. 'आर्यासप्तशती' केन विरचिता ?

(1) हालेन	(2) गोवर्धनाचार्येण
(3) वागीशशास्त्रीणा	(4) मार्कण्डेयमुनिना

16P/251/8

112. भामहोक्तौ- “कोऽलङ्कारोऽनया विना” इत्यत्र ‘अनया’ पदेन का सङ्केतिता ?

- (1) अतिशयोक्तिः (2) विनोक्तिः (3) वक्रोक्तिः (4) समासोक्तिः

113. ‘ध्वनिप्रतिष्ठापकः परमाचार्यः कः कथितः ?

- (1) मम्मटः (2) आनन्दवर्धनः (3) अभिनवगुप्तः (4) राजशेखरः

114. नाटकानामन्ते प्रयुक्ते ‘भरतवाक्ये’ ‘भरत’ इति पदेन कोऽभीष्टः ?

- (1) जडभरतः (2) दौष्यन्तिभरतः
(3) दाशरथिभरतः (4) भरतमुनिर्नाट्याचार्यः

115. वामनाचार्यप्रवर्तिता ‘रीतिः’ अस्याः स्थाने ‘मार्ग’ इति शब्दः केन प्रयुक्तः ?

- (1) रुय्यकेण (2) कुन्तकेन (3) धनिकेन (4) क्षेमेन्द्रेण

116. आदौ कियन्तोऽलङ्काराः भरतमुनिना स्वीकृताः ?

- (1) 4 (2) 7 (3) 8 (4) 10

117. अधोलिखितेषु क आसीन्महाकविः आचार्यश्च ?

- (1) भरतः (2) भामहः (3) दण्डी (4) मम्मटः

118. ‘विष्णु’ कस्य पितुर्नाम आसीत् ?

- (1) शारदातनयस्य (2) मुकुलभट्टस्य (3) महिमभट्टस्य (4) धनञ्जयस्य

119. केनोक्तं सर्वप्रथमं- “सर्गबन्धो महाकाव्यम्” इति ?

- (1) भामहेन (2) दण्डिना (3) विश्वनाथेन (4) हेमचन्द्रेण

120. अत्र गद्यकाव्यं किमस्ति ?

(1) उत्तररामचरितम्	(2) विक्रमाङ्कदेवचरितम्
(3) बुद्धचरितम्	(4) दशकुमारचरितम्

121. अत्र का अस्ति आख्यायिका ?

(1) कुमारपालचरितम्	(2) नैषधीयचरितम्
(3) हर्षचरितम्	(4) श्रीकण्ठचरितम्

122. अत्र ध्वनिविरोधी आचार्यः कः ?

(1) महिमभट्टः	(2) विद्याधरः	(3) विद्यानाथः	(4) विश्वनाथः

123. 'स्वच्छन्दोच्छलदच्छकच्छकुहर।' पद्यं कीदृशं काव्यं भवानङ्गीकरोति ?

(1) उत्तमोत्तमम्	(2) मध्यमं गुणीभूतव्यङ्ग्यम्
(3) अवरमर्थचित्रम्	(4) अवरं शब्दचित्रम्

124. दोषो भवति-

(1) अर्थोत्कर्षकः	(2) रसापकर्षकः
(3) अलङ्कारापकर्षकः	(4) लक्ष्यार्थापकर्षकः

125. अत्रैको दोषः केवलं समासगतो भवति -

(1) क्लिष्टम्	(2) नेयार्थम्	(3) ग्राम्यम्	(4) असमर्थम्

126. 'अनङ्गमङ्गलगृहापाङ्गभङ्गितरङ्गितैः ।

आलिङ्गितः स तन्वङ्गया कार्ताथर्यं लभते कदा।।' इत्यत्र को दोषः ?

(1) क्लिष्टम्	(2) निरर्थकम्	(3) श्रुतिकटु	(4) सन्दिग्धम्

127. सुधाकरकराकारविशारदवितचेष्टितः ।

अकार्यमित्रमेकोऽसौ तस्य किं वर्णयामहे ॥” इत्यत्र को दोषः ?

- (1) निषिद्धम् (2) विरुद्धमतिकृत् (3) अवाचकम् (4) निहितार्थम्

128. केवलं वाक्यगतदोषाः कतिधा भवन्ति ?

- (1) 9 (2) 11 (3) 16 (4) 21

129. ‘धीरो विनीतो निपुणो वराकारो नृपोऽत्र सः ।

यस्य भृत्या बलोत्सिक्ता भक्ता बुद्धिप्रभाविताः ॥’ इत्यत्र को दोषः ?

- (1) हतवृत्ता (2) विसन्धि (3) उपहतविसर्गता (4) कथितपदता

130. कियन्तोऽर्थदोषाः ?

- (1) 03 (2) 13 (3) 19 (4) 23

131. अर्थोपक्षेपकस्य कति भेदाः ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5

132. पूर्वरङ्गः किमर्थमनुष्ठीयते ?

- (1) पात्राणां वेशधारणाय (2) प्रेक्षकाणां मनोरञ्जनाय
(3) रङ्गविघ्नोपशान्तये (4) नायक-नायिका-सम्मेलनाय

133. अत्र का एका अर्थप्रकृतिः ?

- (1) प्रतिमुखम् (2) पताका (3) नियताप्तिः (4) भरतवाक्यम्

134. कैशिकी वृत्तिर्विशेषतः कस्मिन् रसे प्रयुज्यते ?

- (1) करुणे (2) शृङ्गारे (3) हास्ये (4) रौद्रे

135. 'स्वगतं' भवति -
 (1) अश्राव्यम् (2) नियतश्राव्यम् (3) सर्वश्राव्यम् (4) मिथःश्राव्यम्
136. साहित्यदर्पणानुसारं कतिभेदो वीररसः ?
 (1) 5 (2) 6 (3) 4 (4) 3
137. निर्वहणसन्धिप्रसङ्गे 'बीजोपगमनं' किमुच्यते ?
 (1) सन्धिः (2) विबोधः (3) प्रसादः (4) भाषणम्
138. षोडशभाषामयी 'प्रशस्तिरत्नावली' केन विरचिता ?
 (1) हर्षवर्धनेन (2) बाणभट्टेन
 (3) राजशेखरेण (4) विश्वनाथकविराजेन
139. सर्वेषामपि दोषाणां दोषत्वं कुत्र न मन्यते ?
 (1) परिहारे (2) अनुकारे (3) राजद्वारे (4) समाचारे
140. कस्याऽयं श्लोकः प्रसिद्धः ?
 'लताकुञ्जं गुञ्जन् मदवदलिपुञ्जं चपलयन्
 समालिङ्गन्नङ्गं द्रुततरमनङ्गं प्रबलयन् । मरुन्मन्दंमन्दं दिशि ॥'
 (1) विद्यानाथस्य (2) विश्वनाथस्य (3) माघस्य (4) त्रिविक्रमभट्टस्य
141. अवृत्तिः रीतिः का भवति ?
 (1) गौडी (2) वैदर्भी (3) लाटी (4) पाञ्चाली
142. यत्र स्वरस्य वैषम्येऽपि शब्दसाम्यं तत्र कोऽलङ्कारः ?
 (1) यमकम् (2) पुनरुक्तवदाभासः
 (3) अनुप्रासः (4) अनन्वयः

16P/251/8

143. एका वक्रोक्तिः श्लेषेण भवति अपरा वक्रोक्तिः केन भवति ?

- (1) रूपकेण (2) यमकेन (3) स्वभावोक्त्या (4) काक्वा

144. श्लेषालङ्कारः कतिधा भवति ?

- (1) अष्टधा (2) अष्टादशधा (3) नवधा (4) पञ्चधा

145. आचार्यविश्वनाथकृता नाटिका का ?

- (1) रत्नावली (2) प्रियदर्शिका
(3) चन्द्रकला (4) विद्वशालभञ्जिका

146. 'मुखाब्जम्' इत्यत्र कोऽलङ्कारः ?

- (1) उपमा (2) रूपकम् (3) श्लेषः (4) वक्रोक्तिः

147. 'नेदं नभोमण्डलमम्बुराशिः' इत्यत्र कोऽलङ्कारः ?

- (1) समासोक्तिः (2) विशेषोक्तिः (3) अतिशयोक्तिः (4) अपहृतिः

148. अनेकासु क्रियासु यदि एकं कारकं स्यात्तदाऽलङ्कारो भवति -

- (1) निदर्शना (2) दीपकम् (3) प्रतिवस्तूपमा (4) उपमेयोपमा

149. अप्रस्तुतप्रशंसाऽलङ्कारो भवति कतिधा ?

- (1) 5 (2) 3 (3) 6 (4) 9

150. साहित्यदर्पणे कति परिच्छेदाः सन्ति ?

- (1) 6 (2) 8 (3) 10 (4) 12

16P/251/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

23

P.T.O.

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।